

κοσμοφύρασι γδ ού χωρὶς διαποιός. τὰ δ' εἰ-
 πια ἀδραστὰ, ἀφ' ὧν αἱ χυμῶνι το ἴσοι τυχῶς.
 διὸ ἀδελος ἀνδρωπίνω λογιζομῶ, καὶ εἰπον
 καὶ συμβεβηκός ἀπλῶς δὲ οὐδενός ἀγαθῆ ὅ
 τυχῆ καὶ κακῆ, ὅταν ἀγαθόν ἢ φασίλον ἴσοι-
 βῆ· ἀτυχήα δὲ καὶ δυστυχία, παρὶ μέγεθος
 τούτων. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν καὶ συμβεβηκός κοσ-
 ποτρον ἴσοι καὶ αὐτό, οὐδ' εἰ ἀπ' αἵμα. εἰ ἀφ' α
 τυχῆ, ἢ καὶ το αὐτόματρον εἰπον πῶ οὐρανοῦ,
 κοσποτρον νοῦς εἰπον καὶ φύσις.

Κεφάλαιον θ'.

ΕΣπ δὲ τὸ αὐτὸ ἐνεργεία μόνον, τὸ δὲ δυνά-
 μει, τὸ δὲ δυνάμει καὶ ἐνεργεία, τὸ ἴ-
 ὄν, τὸ δὲ ποσόν, τὸ δὲ ἴσολοπῶν. καὶ ἐστὶ δὲ κί-
 νησις πωρεῖ τὰ κοσποζήματα. μεταβάλλει γδ
 αἰεὶ καὶ τὰς πῶ ὄντος κερτηροίαις. κωνὸν δ' ὅ-
 ὅτι τούτων οὐδὲν ὄντι, καὶ δὲ ἐν μὲ κερτηροίαις.
 ἔκαστον δὲ διεχῶς ἐπαρχεῖ πῶ σι, ὅτ' τὸ δὲ.
 μὲ γδ μορφή αὐτῶ, τὸ δὲ ἴσερσις· καὶ καὶ τὸ
 ποῖον, τὸ μὲν λευκόν, τὸ δὲ μέλαν· καὶ καὶ τὸ πο-
 σόν, τὸ αὐτὸ τέλειον, τὸ δὲ ἀτέλες· καὶ ποροσόν,
 τὸ αὐτὸ αἶμα, τὸ δὲ κῆαυ, ἢ τὸ αὐτὸ κοδοφοι, τὸ δὲ
 βαρύ. ὡσε κινήσιαις καὶ μεταβολῆς τοσῶν τ'
 εἴσοι, ὅσα τῶ ὄντος. διεκρημύου δὲ καὶ εἰ κῆ-
 σον γῆρος, τὸ μὲν δυνάμει, τὸ δ' ἐντελεχείαις,
 τῶ πῶ δυνάμει ἢ τοσούτον ὄντι, ἐνεργείαν κέ-
 ζω κίνησιον. ὅπ' εἰ ἀκινήτῃ λέγρημῆ, ἐν τῶν δὲ
 εἴηλον ὄταν γδ τὸ οἰκοδομητόν ἢ τοσούτον, αὐ-
 τὸ λέγρημῆ εἴη ἐνεργεία ἢ οἰκοδομητέα. καὶ ἐστὶ
 πῶ το οἰκοδομησις. ὁμοίαις κινήσιαις, ἀτρέψυ-
 σις, καὶ κλίσις, βάρδιαις, ἀλσις, γῆροισις,
 ἀδρωσις. συμβαίνει δὲ κινήσιαις, ὅταν ἢ ἐν-
 τελεχεία ἢ αὐτῆ, καὶ οὔτε κοσποτρον, οὔτ' ὕ-
 στρον. ἢ δὲ πῶ δυνάμει ὄντος ἐντελεχεία, ὅ-
 ταν ἐντελεχεία ὄν ἐνεργῆ, ἢ αὐτό, ἢ ἄλλο ἢ
 κινήσιον, κινήσις ὄντι. λέγρω δὲ τὸ ἢ ὄδ' εἶ. ἐστὶ γδ
 ὁ χαλικὸς δυνάμει ἀδραστῆ· ἀλλ' ὅμοιος οὐχ
 ἢ πῶ χαλικὸς ἐντελεχεία, ἢ χαλικὸς, κινήσις
 ὄντι. οὐ γδ ταῦτὸ χαλικὸς εἴη καὶ δυνάμει
 πῶ· ἐπεὶ εἰ ταῦτὸ λῶ ἀπλῶς, καὶ τὸν λόγον,
 λῶ αἰ ἢ πῶ χαλικὸς ἐντελεχεία κινήσις πῶ.
 καὶ ἐστὶ δὲ ταῦτον δῆλον δ' ὅτι ἴσοι ἐναντίαν.
 τὸ μὲ γδ δυνάμει ὕψιανει, καὶ δυνάμει
 κῆμειν, οὐ ταῦτον λῶ. καὶ γδ αἰ τὸ ὕψιανει
 καὶ τὸ κῆμειν, ταῦτον λῶ. τὸ δ' ἴσοικαίμερον
 καὶ ὕψιανει, καὶ νοσοῦ, εἰδ' ὕψιαις, εἰδ' ἀ-
 μση, ταῦτὸ καὶ ἐν. ἐπεὶ ὅ καὶ τὸ αὐτόν, ὡσπερ εἰδ'
 γῆρωμα. ταῦτὸ καὶ ὄρατον, ἢ τὸ δυνάμει

A electio nanque absente mente non est.
 Causæ vero quibus ea fiant quæ à fortu-
 na sunt, indeterminate sunt: quare huma-
 næ cogitationi incertæ sunt: & causa per
 accidens est, simpliciter vero nullius. Bo-
 na vero fortuna, & mala dicitur, cum bon-
 um aliquod, aut malum euenerit: fors
 fortuna vero, & infortunium, circa ma-
 gnitudines horum. Cum autem nihil se-
 cundum accidens prius iis sit, quæ se-
 cundum se sunt, nec igitur causæ. Si itaque
 fortuna, aut casus cæli causa est, prior, mēs
 & natura causa erit.

CAPVT IX.

ESt autem hoc quidem, actu solùm: il-
 lud vero, potentia: hoc autem, poten-
 tia & actu: hoc quidem, ens: illud vero,
 quantum: hoc autem, cæterorum aliquid.
 Non est autem motus præter ens: mutatur
 enim semper secundum entis prædica-
 tiones. Commune autem nihil in his, in
 vlla prædicatione. Vnumquodque vero
 dupliciter omnibus inest, velut hoc. Nam
 hoc vt forma, hoc vero vt priuatio: ac se-
 cundum qualitatem, hoc album, illud nig-
 rum: secundum quantitatem, hoc perfe-
 ctum, illud imperfectum. Eodem modo &
 secundum latitatem: nam hoc sursum, il-
 lud deorsum, aut leue aut graue. Quare
 motus, & mutationis tot sunt species, quot
 entis. Cum autem vnumquodque genus
 in actum & potentiam diuidatur, actum
 eius, quod potentia est, prout tale est, dico
 esse motum. Quod autem vera dicimus,
 hinc constat: cum enim ædificabile prout
 tale ipsum dicimus esse actum quatenus
 ædificatur, & hoc est ædificatio: similiter
 eruditio, curatio, volutatio, ambulatio,
 saltatio, senescencia, ac incescencia. Acci-
 dit autem moueri, cum actus ipse fuerit,
 & neque prius, neque posterius: actus au-
 tem eius, quod est potentia, cum actu ena-
 gat, non prout ipsum, sed prout mobile,
 motus est. Dico autem prout, sic: nam æs
 potentia est statua, non tamen actus æris
 prout æs, motus est. Non enim idem est
 æri esse, & alicui potentia. Quod si idem
 esset simpliciter, ac secundum rationem,
 esset profecto æris actus, motus quidam: æs
 non est idem: quod & in contrariis patet.
 Siquidem posse sanari posseque ægrotare
 non est idem. Alioquin & sanari & ægro-
 tare idem foret. Subiectum vero, quod sa-
 nabile, aut ægrotabile est, siue humor, siue
 sanguis, vnum idemque est. Cum non sit
 igitur idē, sicut nec color, ac visibile idem
 est, constat motū esse actum rei possibilis.